

MEMÒRIA DE LA SECCIÓ HISTÒRICO-ARQUEO-
LÒGICA DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS,
donant compte dels treballs fets durant l'any 1929.

L'ACTIVITAT de la Secció durant l'any que ara termina no ha estat inferior a la dels precedents anys de penúria produïda per circumstàncies adverses prou conegudes perquè calgui retreure-les novament.

Dintre aquest període de temps ha continuat la preparació de noves publicacions, algunes d'elles força avançades: aquestes són l'ANUARI corresponent als anys 1921-26 del qual ja hi ha tirats bon nombre de fulls; *La geografia i els orígens del primer art romànic* pel President, Sr. Puig i Cadafalch, obra que per les seves proporcions constituirà tot un volum de les nostres *Memòries* i que certament es donarà al públic l'any vinent; *Els diplomes carolingis a Catalunya* publicats i anotats per R. d'Abadal i Vinyals, també en premsa. Aquestes tres publicacions són pagades—bé cal recordar-ho—per la Institució Patxot. A despeses del Sr. Francesc Cambó ha començat l'estampació del primer volum del *Repertori de la literatura catalana antiga*, pel Sr. Massó Torrents, i el corpus d'*Arqueologia ibèrica*, dirigit pel Sr. Bosch Gimpera. I ja que parlem de mecenes hem de fer constar que l'INSTITUT compta també amb altres generosos protectors que contribueixen a pagar les despeses que la vida de relació exterior sobretot i les necessitats més imprescindibles de vida interna, exigeixen. Esperem una ocasió propícia per a fer públic els noms d'aquests ciutadans patriotes, el gest dels quals és un exemple i un estímul.

Però ultra l'ajut material l'INSTITUT no ha deixat d'ésser objecte tothora del moral que li han prestat tots aquells que en l'hora de proves han coadjuvat a la nostra obra. Es gràcies a aquesta col·laboració que la Secció Històrico-Arqueològica ha estat al corrent d'excavacions, de troballes de tota classe, i que ha pogut anar recollint materials per a les seves cròniques de l'ANUARI per tal que dintre la sèrie dels seus volums la posteritat no hi trobés una solució de continuïtat evocadora de dies de barbàrie. Recordem només, com exemple, la descoberta d'unes sitges ibèriques d'enterrament a la muntanya de Montjuich darrera el pabelló de l'Ajuntament de Barcelona a l'Exposició Internacional, enterraments que difereixen poc d'uns altres de Rubí, descoberts no fa gaire temps. També és d'aquest any la troballa d'un nou sepulcre a Vilassar, semblant als descoberts anteriorment allí mateix; hi han aparegut diversos vasos, entre altres un amb nanses foradades per passar-hi la corda de suspensió. També a Sabadell ha estat trobat un sepulcre neolític del tipus de l'anterior de Vilassar. A les obres que s'estan realitzant en les cases dites dels

canonges, darrera la Catedral barcelonina, han estat trobats diversos fragments importants de la cornisa del temple romà, molt semblants a d'altres que es conserven a la capella de Santa Agata, de la mateixa procedència. D'èpoques ja molt més posteriors, podem registrar les pintures murals descobertes en fer les obres d'una casa del carrer del Governador; es tracta d'un fragment de decorat a base de figures circulars amb temes inscrits de guerrers, balladores, animals afrontats, etc., alternant amb escuts. Sembla ésser obra del segle XIV, que demana un estudi especial.

La Secció Històrico-Arqueològica no ha deixat de seguir amb interès, i de intervenir-hi per mitjà del seu President, els treballs d'una nova institució catalana a París, fundada pel Sr. Francesc Cambó, la qual, en certa manera, serà l'expansió de les aportacions en sentit català fetes per l'INSTITUT a la història de l'art en general. Es tracta d'un centre d'Història de l'art i de la cultura catalana dins l'Institut d'Història de l'art, secció de la Facultat de Lletres de la Sorbona. En ell, al costat d'un ensenyament permanent a càrrec de professors francesos, es donaran curssets organitzats metòdicament, confiats a gent especialitzada, catalans o estrangers, sempre dins les disciplines compreses en el títol de la fundació.

Tot el que acabem d'exposar contrasta amb l'allunyament en que l'INSTITUT—no existent per qui hauria volgut veure'l desaparèixer—ha estat dels treballs que es refereixen als aspectes arqueològic i artístic de l'Exposició Internacional de Barcelona. Cal, però, fer constar que la col·laboració nostra no hauria estat prestada sense que abans s'hagués rectificat la política de bandejament a la llengua i a l'espiritualitat de Catalunya. Sols llavors la Secció Històrico-Arqueològica hauria pogut treballar, per exemple, en millorar l'Exposició d'art hispànic, feta amb criteri tot altre que científic, en refer de cap i de nou el catàleg de la mateixa Exposició que serà sempre un exemple del que, sinó l'arrivisme, la desconeixença del que es porta entre mans, pot ocasionar, fins al punt de deixar en mal lloc els organitzadors d'un certamen com el de què tractem. Igualment l'INSTITUT ha de lamentar el fet de no haver pogut prendre part en els Congressos d'Arqueologia, d'Història, etc., als quals foren convidades, certament, algunes personalitats del món científic que mantenen amb la nostra Secció les millors relacions.

Tanmateix la vinguda d'aquestes personalitats invitades a prendre part a les tasques dels Congressos celebrats a Barcelona amb motiu de l'Exposició ha estat profitosa per a la Secció la qual els va rebre amb els honors deguts, al domicili del President. Entre ells hi havia els professors següents d'Alemanya: W. Meyer-Lübke, W. Neuss, K. Brandi, M. Grabmann, H. Finke, G. Weise, E. Brandenburg, A. Hämel; el delegat de Suècia, Prof. S. Curman; Pierre Paris, director de l'Institut Francès de Madrid; J. Dresch, rector de la Universitat de Tolosa, E. Cavaignac, G. Cirot; N. Jorga, l'historiador romanès.

De la vida de relació exterior podem dir que la Secció segueix col·laborant tothora a les activitats de la Unió Acadèmica Internacional: els delegats de l'INSTITUT a la sessió anual de Brussel·les han format part de diverses comissions i el membre de la Secció Sr. R. d'Alòs hi ha estat elegit secretari adjunt per al període 1930-1932. També i pels mateixos delegats Srs. Nicolau i Alòs l'INSTITUT ha estat representat en

la 3.ª Assemblea del Comitè Internacional de Ciències Històriques reunit enguany a Venècia, el mes de maig i ha pogut contribuir i col·laborar permanentment a les activitats de diverses comissions. El centenari celebrat per l'Institut Arqueològic alemany i el VIIe de la fundació de la Universitat de Tolosa han rebut l'adhesió de l'INSTITUT que hi ha enviat sengles missatges de felicitació.

Altres relacions ha mantingut la Secció amb corporacions y particulars estrangers: així, per exemple, la *Fondation Universitaire* de Brussel·les ha tingut especial interès en conèixer la vida i organització del nostre INSTITUT, el Prof. Achille Stella, de Nàpols, que fa estudis sobre les relacions artístiques del Palau de la Generalitat i el Castell Nou, s'ha adreçat demanant dades del primer, a la Secció. Les consultes d'erudits locals de la nostra terra han estat nombroses. No cal enumerar-les perquè elles són a l'ordre del dia de totes les sessions.

Per acabar hem de consignar amb dolor la pèrdua d'un bon amic: R. Foulché-Delbosc, l'eminent hispanista que tant contribuï a l'enaltiment de la història, de la llengua i de la literatura dels països catalans, estudis als quals donà un lloc d'igualtat als de les terres castellanès i les portugueses.

Barcelona, 31 de desembre de 1929. — El President, J. PUIG I CADAVALCH. — El Secretari, FRANCESC MARTORELL.